

TRŽIŠTE

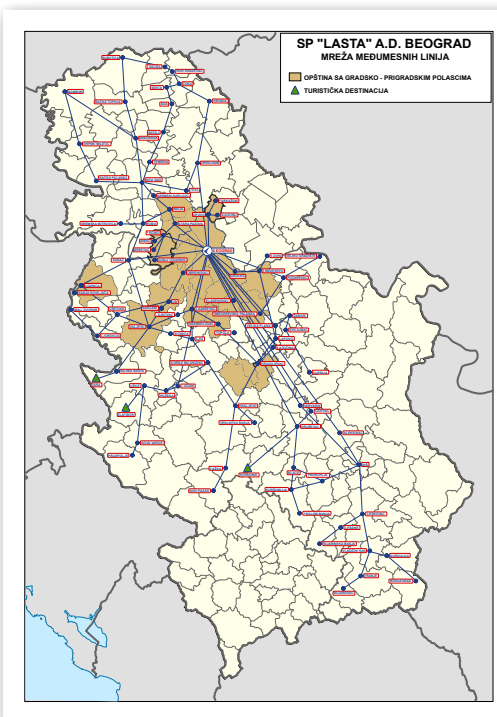
Autobuski transport, i pored teškoća kao što su ekonomska kriza i konkurencija, u današnje vreme doživljava pravi preporod. Poslednja istraživanja u Velikoj Britaniji pokazuju da mnogi putnici, i to ne samo u ovoj zemlji nego i širom Evropske unije, radije biraju prevoz autobusom nego automobilom, avionom ili vozom, ističući na prvom mestu ekonomičnost, brojnost linija i sve veću udobnost vozila. Upravo ovim kvalitetima u Srbiji se ističe Saobraćajno preduzeće Lasta. Osnovna delatnost Laste jeste drumski putnički saobraćaj, koji se obavlja kroz međunarodni, međugradski, prigradski, gradski, vanlinijski i ugovoreni prevoz, a prateće delatnosti putem usluga u turizmu, ugostiteljstvu, trgovini, protektiranju guma, remontu autobusa, servisnim i uslugama tehničkog pregleda. U međunarodnom saobraćaju Lasta održava više od 70 linija i pokriva gotovo čitavu teritoriju Starog kontinenta. Međugradskim prevozom Lasta je premorezila gotovo celu Srbiju, a pored redovnih linija, u zimskom i letnjem periodu dodaju se sezonski polasci ka većim planinskim i primorskim turističkim centrima. Od januara 2006. godine Lasta je i deo sistema javnog gradskog prevoza u Beogradu, prevozeći putnike na 13 dnevnih, 5 noćnih i 2 sezonske linije. Gradske linije postoje i u Mladenovcu, Aranđelovcu, Smederevu, Kragujevcu, Smederevskoj Palanci, Indiji, Obrenovcu i Valjevu. Lasta poseduje sertifikate iz oblasti upravljanja kvalitetom QMS – ISO 9001, zaštite životne sredine EMS – ISO 14001, kao i HACCP sistem.

DOSTIGNUĆA

Lasta je drugi po veličini prevoznik u Evropi. Kao jedina članica EuroLines sistema u Srbiji, sa 75

prodajnih mesta u 12 evropskih država, ušla je među lidere u teritorijalnoj pokrivenosti prodajnih mestima, dok je vernost putnika najbolji dokaz da Lastu već prepoznaju kao vodećeg prevoznika u drumskom saobraćaju Srbije i jugoistočne Evrope.

Jedan od stožera poslovne misije preduzeća je briga o zaposlenima, kojih ima skoro 3.600. Sistemom kvaliteta propisana je edukacija, i to u skladu sa procedurom o stručnom usavršavanju zaposlenih. Svaka Poslovna organizacija Laste u skladu sa potrebama organizuje dodatne obuke i seminare, najčešće u oblasti tehničkog održavanja, saobraćaja i tehnološkog razvoja. Poslovodstvo je svesno neizbežnih rizika koji

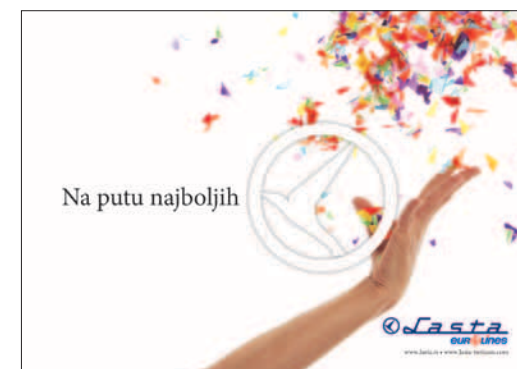
proističu prilikom obavljanja registrovanih delatnosti u okviru privrednog društva i zbog toga kontinuirano sprovodi identifikaciju opasnosti, procenu i kontrolu rizika. Svi zaposleni u Lasti imaju pravo da očekuju zdrave i bezbedne uslove rada, ali i obavezu da odgovornim ponašanjem daju doprinos da se ti uslovi ostvare.

ISTORIJAT

U zimu davne 1947. godine vlada Narodne Republike Srbije osnovala je državno preduzeće od republičkog značaja za autobuski saobraćaj, koje je ponelo naziv Autobusko preduzeće Srbije Lasta. Time je počeo nagli procvat putničkog i teretnog saobraćaja, koji se već početkom pedesetih unapređuje povećanjem voznog parka i brojem novih linija. Tako je, deceniju od osnivanja, 1957. godine zabeleženo da je Lasta prevezla oko dva miliona putnika. U to doba proširuje svoju delatnost i na turističke usluge. Šezdesete godine su značile izlazak u svet. Otvaraju se međunarodne linije, ali se istovremeno gasi pogon za teretni saobraćaj, čime je Lasta od 1969. godine postala saobraćajno preduzeće isključivo okrenuto prevozu putnika. Ova decenija je značajna i po proširenju mreža poslovnica, a već tokom sledeće Lasta se integrisala sa drugim domaćim saobraćajnim preduzećima. Niču novi auto-centri i autobuske stanice – Beograd, Mladenovac, Lazarevac, Stara Pazova, Indija, Obrenovac, Barajevo, Zaječar, Sopot. Prva autobuska stanica Laste u glavnom gradu Srbije i Jugoslavije nalazila se pored Crkve Svetog Marka. Sedamdesetih godina prošlog veka podignuta je nova moderna autobuska stanica sa 18 perona u Beogradu, kao i elektronski računarski centar, prvi te vrste u saobraćaju zemlje. Tokom osamdesetih godina, otvorena je protektivna guma u Smederevskoj Palanci. Tek otpočetu reorganizaciju preduzeća devedesetih godina su otežale teška ekonomska i politička kriza, ali već 1997. godine Lasta se vraća u međunarodni saobraćaj ulaskom u EuroLines, sistem evropskog autobusnog saobraćaja. Ulazak u novi milenijum obeležen je stalnom obnovom voznog parka, uvođenjem novih linija i polazaka. Jača se infrastruktura preduzeća, obnavljaju postojeći objekti i grade novi, a modernizacija obuhvata sve segmente poslovanja.

PROIZVODI/USLUGE

Lasta se trudi da usluge koje nudi prate zahteve domaćeg i inostranog tržišta. Putnik je uvek na prvom mestu, jer ulaskom u autobus počinje putovanje komfortnim autobusima brenda čija se reputacija kontinuirano gradi više od 65

godina. Preduzeće je neprestano posvećeno širenju mreže poslovnica kako u zemlji, tako i u inostranstvu, a o ekspanzivnom uspehu dovoljno govori podatak da je samo u poslednjoj deceniji Lasta prevezla 960 miliona putnika, što je blizu jedne trećine od ukupnog broja prevezenih putnika tokom postojanja kompanije. Samo u 2012. Lastina vozila su prešla 87.436.311 km. Lasta u svom voznom parku poseduje 993 autobusa, i svrstava se u red najmlađih autobuskih flota u Evropi. U Lastinim autobusima putnici mogu da „surfuju“ po internetu. U sastavu ovog privrednog društva su i četiri društva sa ograničenom odgovornošću. Sa sedištem u Beogradu, sistem posluje sa sedam poslovnih organizacija koje se nalaze u glavnom gradu, zatim Mladenovcu, Obrenovcu, Smederevu, Smederevskoj Palanci, Valjevu, Staroj Pazovi i

Indiji, kao i sa tri radne jedinice sa sedištem u Sopotu, Barajevu i Kragujevcu. U sastavu Laste nalazi se i čerka firma Lastra Lazarevac.

NAJNOVIJI PODOHVATI

Lasta je očuvala vodeću poziciju u Srbiji i regionu dobrim kvalitetom usluge, poverenjem i ugledom kompanije ne samo u zemlji, nego i u Evropi. Kao i mnoga preduzeća u Srbiji, bila je suočena sa mnogim teškoćama, ali je entuzijazam zaposlenih bio glavna pokretačka snaga da Lasta otvori put ka novim tržištima, naprednim tehnologijama, istovremeno održavajući stabilnost poslovanja i radnih mesta, i to u vreme kada se mnoga preduzeća gase. Vrednosti stvorene i očuvane na temeljima tradicije kvalitete usluge propoznali su i Lastini putnici i poslovni partneri, što je ovom saobraćajnom preduzeću donelo niz prestižnih nagrada. Među njima se izdvaja priznanje „Partner hotelske industrije“ za 2012. godinu za doprinos u hotelskoj industriji, koji je dodelio stručni žiri sastavljen od predstavnika organizatora IX foruma menadžera hotela i hotelskih domaćinstava i predstavnika privrede. Iste godine Lasta je bila dobitnik Oskara prestiža i statue Najbolje iz Srbije. Saobraćajno preduzeće Lasta učestvuje ne samo u prevozu putnika na razne turističke destinacije već je i zvanični prevoznik učesnika svih većih manifestacija u Beogradu. Zahvaljujući Lastinim otvorenim autobusima za razgledanje Beograda, obogaćena je i popularizovana turistička ponuda za domaće i strane goste.

PROMOCIJA

Marketing služba Laste zadužena je za oblikovanje strategije poslovanja preduzeća na tržištu kroz stalno unapređivanje komunikacije s javnošću i zaposlenima. Konstantno se radi na jačanju identiteta i imidža kompanije, na očuvanju njene reputacije, kao i na kontinuiranom unapređenju odnosa sa medijima. Komunicira se i putem časopisa „Revija Lasta“, i to već 45 godina. Lasta se zalaže za održiv ekonomski razvoj radi poboljšanja kvaliteta života, a društvena odgovornost je jedan od najvažnijih elemenata poslovanja i služi kao smernica prilikom donošenja ispravnih poslovnih odluka i preduzimanja odgovarajućih akcija. Snažna društvena odgovornost Laste ogleda se u brizi za dobrobit i sigurnost putnika, zaposlenih i ljudi iz društvene zajednice. Lasta, kao aktivan i društveno odgovoran član srpskog društva, usmerena je na kontinuirano pružanje podrške kroz različite vidove delovanja u lokalnim zajednicama u svim mestima u kojima žive

njeni zaposleni i članovi njihovih porodica. Svest o socijalnoj odgovornosti kao i prosperitet u poslovanju pruža mogućnosti angažovanja u mnogim sportskim, kulturnim, umetničkim i humanitarnim aktivnostima koje su od značaja za celu zajednicu. Lasta je donator novog Avalskog tornja, jednog od simbola Beograda, i ponosi se velikim

brojem dobrovoljnih davalaca krvi iz redova zaposlenih.

VREDNOSTI BREND A

Zaposleni i stručna javnost jedinstveni su u oceni da je poslednja decenija najuspešniji period u razvoju Saobraćajnog preduzeća Lasta. Od giganta kojeg su velike promene, izazvane raspadom SFRJ, ratovima i ekonomskim sankcijama gotovo bacile na kolena, uspela je da se uzdigne do vodećeg prevoznika u Srbiji i jugoistočnoj Evropi. Svih tih godina presudnih promena kompaniju uspešno vodi Velibor Sovrović, generalni direktor SP Lasta i potpredsednik Privredne komore Srbije, čiji je rad 2011. godine nagradila Međunarodna unija drumskih prevoznika, proglašivši ga za top-menadžera u oblasti drumskog prevoza. Poslednja decenija obeležena je velikim investicijama, ekspanzijom na domaćem i inostranom tržištu, kao i realizacijom brojnih projekata koji će uslugu učiniti visokokonkurentnom i kompatibilnom standardima Evropske unije. Od kraja 2001. godine do danas vozni park je obnovljen sa 900 autobusa, što znači da je udvostručen od trenutka kada je počeo da se obnavlja. Ovaj veliki uspeh otvorio je Lasti put ka novom, a to je put ka novim tržištima. Danas je vizija Laste ekonomski i socijalni razvoj društva, razvoj zdravih konkurentskih uslova u javnom transportu, unapređenje odgovornosti prema svim učesnicima u saobraćaju i primena tehničkih i tehnoloških inovacija.

ONO ŠTO NISTE ZNALI LASTA

- U nekadašnjoj floti SP „Lasta“ nalazio se autobus marke „mercedes“ u kojem je za vreme Drugog svetskog rata bio smešten operativni štab generala Romela, zapovednika nemačke vojske na severu Afrike, a kasnije učesnika u atentatu na Hitlera.
- Lasta je 1972. bila zvanični prevoznik fudbalske reprezentacije Jugoslavije na prvenstvu u Minhenu, a 1984. zvanični prevoznik sportista na Zimskim olimpijskim igrama u Sarajevu.
- Lasta je 2011. godine učestvovala u snimanju filma Na putu za Montevideo, nastavka sada već kultnog filma Montevideo, Bog te video, o prvom Svetskom prvenstvu u fudbalu. Tada je za potrebe snimanja na Tenerifama pređeno 11.900 km. Bila je to najduža relacija Laste te godine.
- 151 Lastin autobus prevezio je 1989. učesnike čuvenog „dogadjanja naroda“ na Gazimestanu povodom 600 godina od Kosovske bitke.
- Tokom godine Lasta pređe 90 miliona km, i preveze preko 100 miliona putnika.
- Među vozačima Laste nalazi se i pet žena.
- Lasta ima čak dve himne posvećene preduzeću.